

Jarno Heinilä

Arkistonhoitaja
Siirtolaisuusinstituutti

Berkeleyyn amerikansuomalainen kulttuuriperintö odottaa järjestäjää

Emeritusjohtajamme Ismo Söderling vieraili maaliskuun lopulla Yhdysvaltain Kalifornian osavaltion Berkeleyyn kaupungissa sijaitsevassa seuraintalossa, jonka Yhdistyneiden Suomalaisen Kalevan Veljesten ja Sisarten paikallisyhdistys nro 21 ("Lodge #21") rakennutti jäsentensä kokous- ja ajanvietto-tilaksi v. 1932. Edelleen yhdistyksen omistuksessa olevan Kaleva -"haalin" kellarissa säilytetään yhdistyksen kirjastoa, joka sisältää paitsi laajan valikoiman amerikansuomalaista kirjallisuutta, myös runsain mitoin yhdistyksen toiminnan johdosta syntyneitä ainutlaatuisia arkistomateriaaleja (mm. pöytäkirjat, jäsenrekisteri, valokuvat) useiden vuosikymmenien ajalta.

Aineistojen kohtalo on juuri nyt ajankohtainen, sillä vuosikymmenien ajan niiden hallinnoinnista vastannut Harry Siitonen (s. 1926) poistui keskuudestamme toukokuun alussa. On luultavaa, että Siitosen mukana hävisi paljon niin hiljaista kuin äänekkästäkin tietoa aineistojen sisällöistä ja keskinäisistä yhteyksistä. Lisäksi rakennuksessa on suunniteltu laajan remontin toteuttamista lähitulevaisuudessa, minkä johdosta suurin osa yhdistyksen kirjaston aineistoista makaa tällä hetkellä pahvilaatikoihin pakattuna. Materiaalien päätearkisto on yhdistyksellä alustavasti selvillä, mutta ennen mahdollista siirtoa Hancock, Michiganissa sijaitsevan Finnish-American Heritage Centerin arkistoon on materiaali dokumentoitava perusteellisesti. Se edellyttää asianmukaista seurantaa, järjestämistä, kuvailua ja luettelointia. Tässä kohtaa Siirtolaisuusinstituutti entisen johtajansa välityksellä tarjosi auttavan kätensä. Söderling käytti yhden vierailupäivistään yhdistyksen aineistojen inventointiin sekä arvioimiseen, minkä seurauksena kaikki aineistot osineen jaoteltiin säilytysarvoa kuvaaviin kategorioihin.

Söderling laittoi työn hyvälle alulle ja hänen suosituksestaan Siirtolaisuusinstituutti ryhtyi etsimään arkistoalan osaajaa, jolla olisi valmiuksia suhteellisen lyhyellä varoitusaajalla ottaa vastaan rapakon takainen arkistohaaste majoitus- ja matkakorvauksia vastaan. Ensimmäinen taho, johon yhteyttä otettiin, oli Turun yliopistojen yhteinen arkistoalan ja asiakirjahallinnan opinto-ohjelma. Ja heti täppäsi: tätä kirjoittaessani olemme saaneet alustavan ilmoittautumisen opintojensa loppupuolella olevalta henkilöltä, joka pääsee aloittamaan järjestämistyön heinäkuussa.

Johtaja emeritus Söderling paperisavottansa äärellä. Kaleva Hall, Berkeley, Kalifornia, U.S.A., 24.3.2017. Kuva: Kirsi Belows.